

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:56

Fredagen den 26 september

§ 1 Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 23 juli 2014

Återrapport från informellt ministermöte den 28–29 augusti 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 29 september 2014

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

EU-nämndens sammanträde är påbörjat. Vi hälsar EU-minister Birgitta Ohlsson med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Jag undrar inledningsvis om det finns några utestående A-punkter. Det finns det inte. Då, statsrådet, undrar jag om det finns skäl att säga någonting med anledning av möte i rådet den 23 juli eller med anledning av det informella ministermötet den 28–29 augusti. Det finns det inte. Vi tackar för den knapphändiga informationen.

Vi går till punkt 4 på den preliminära dagordningen, Resolutioner, beslut och yttranden antagna av Europaparlamentet. Det är en informationspunkt. Ingen begär ordet. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 5, Förberedelser inför Europeiska rådet den 23–24 oktober 2014. Det är en informationspunkt.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Detta är den första presentationen av dagordningen inför mötet i Europeiska rådet som sker på GAC. Det brukar som bekant inte bli några större diskussioner vid rådet för allmänna frågor. Både inför GAC och inför Europeiska rådets möte i oktober sker ett samråd i vanlig ordning, och då gäller det förstås slutsatser och den tillträdande regeringens positioner på den här fronten.

Huvudfrågan vid Europeiska rådets möte väntas bli överenskommelsen inom fältet klimat- och energiramverket inför 2030. Det handlar om att fastställa målen för koldioxidutsläpp inom EU, inför de internationella klimatförhandlingar som kommer längre fram. Det handlar också om frågor som rör EU:s försörjningstrygghet på energifältet, vilket man väntas diskutera. Det kommer även att vara en uppföljning till Europeiska rådets möte i augusti, där man diskuterade den ekonomiska utvecklingen i EU:s länder.

Naturligtvis kommer frågor som Ukraina och Ryssland att komma upp, liksom en del andra heta utrikespolitiska frågor. Mer än så finns inte att säga nu.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 6, Uppföljning av Europeiska rådets möte den 26–27 juni 2014. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! På Europeiska rådets möte i juni antog man den så kallade strategiska agendan, och på GAC blir det en uppföljningsdiskussion om det första kapitlet. Det handlar om en union för sysselsättning, tillväxt och konkurrenskraft.

Här har det italienska ordförandeskapet presenterat ett omfattande underlag där man går igenom egentligen allt som har gjorts på det här fältet sedan juni 2012. Nämnden har också fått ta del av detta. Det är en viktig fråga; dock finns inga direkta nyheter. Jag tänkte framföra kända svenska positioner som det finns ett brett stöd för i denna riksdag.

Man kan konstatera att en hel del har gjorts på tillväxtfältet sedan 2012. Trots detta går den ekonomiska utvecklingen fortfarande vansinnigt trögt i alltför många länder. Därför är det viktigt att EU har ett fortsatt tydligt politiskt budskap om att medlemsstaterna framför allt på nationell nivå måste ta till de kraftfulla strukturreformerna för att få i gång konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning. Här finns också möjlighet att på EU-nivå ytterligare stärka EU:s inre marknad och främja öppenhet och frihandel. Det är klassiska svenska positioner.

Jag kan nämna att jag och jämställdhetsminister Maria Arnholm i början av sommaren tog fram ett brev som vi fick med oss 21 andra medlemsstater på. Det vände sig till kommissionen och handlade om att fortsätta driva på det viktiga arbetet med att ha ett ökat fokus på jämställdhet inom EU:s gemensamma tillväxtstrategi, Europa 2020. Brevet har fått ett väldigt bra genomslag, och jag tänkte lyfta fram det på rådet för allmänna frågor. Det var trots allt 21 länder som skrev under.

Det är inga nyheter för er, men reformer som främjar högre arbetskraftsdeltagande för kvinnor måste ges mycket högre prioritet; det är en av de viktigaste tillväxtfaktorerna och skulle kunna öka EU:s bnp med mer än 12 procent.

Jag tänkte också passa på att på mötet i rådet för allmänna frågor säga några ord om vikten av fri rörlighet för personer inom Europeiska unionen. Vi vet att den fria rörligheten inte bara för personer utan också för varor, tjänster och kapital är en av hörnstenarna i själva EU-samarbetet och har väldigt positiva effekter på sysselsättning, tillväxt och konkurrenskraft. Det måste garanteras i ett allt snålare Europa.

Anf. 5 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det är klart att vi ska ägna oss åt tillväxtfrämjande åtgärder, och det finns en del i det här förslaget som är bra. Det finns dock också saker som är mindre bra. Jag tror inte att det är bra att vi har

en utveckling i Europa där alla länder ska dra åt samma håll, för alla länder är inte lika. Jag tänker då framför allt på europrojektet.

Jag tänker också på att EIB har utökat sin låneknot med 49 procent, och jag håller inte med om att investeringarna alltid riktas mot rätt åtgärder. Jag tycker att det är beklämmande att EU:s medel, som alla medlemsstater bidrar till, används till att rädda euroländer. Jag tycker att euroländerna får stå för sina egna problem och att vi länder som ligger utanför lägger fokus på det vi kan och det vi är bra på – precis som det som utvecklade Europa och gjorde det starkt en gång i tiden.

Jag menar att den ekonomiska utveckling vi har haft i Europa i de länder som ingår i eurosamarbetet är sämre än den vi har haft i Sverige och i de länder som står utanför eurosamarbetet. Jag skulle alltså vilja att man från regeringens sida lyfte upp också de aspekterna i diskussionen.

Jag utgår från att regeringen inte kommer att göra det, och jag anmäler därför avvikande mening.

Anf. 6 BÖRJE VESTLUND (S):

Det är klart att det här allmänt hållna är klassiska svenska ståndpunkter, precis som statsrådet säger. Man kan också säga att vi traditionellt har haft en bred enighet om dem i Sveriges riksdag.

Jag har dock en fråga. Frihandel har varit ett område där Sverige har drivit på väldigt hårt, men vi hör nu alarmerande saker om färdigförhandlade frihandelsavtal som har börjat ifrågasättas både i parlamentet och från vissa länder – med utgångspunkt i olika synpunkter. Jag kan instämma i en del av synpunkterna, men det här måste man hitta en ordning för i framtiden.

Anf. 7 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag uppfattar det som att bägge inläggen närmast var medskick. Vad gäller Börje Vestlunds invändning kommer detta att vara en synnerligen allmän diskussion; den kommer inte att beröra detaljnivån. Det får helt enkelt bli en fråga för den kommande regeringen att diskutera förhandlingsläget i den frågan.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, men vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 7, Meddelande om EU:s strategi för området kring Adriatiska havet och Joniska havet. Det är en beslutspunkt.

Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Den här frågan var uppe i EU-nämnden senast den 18 juni, då kommissionen presenterade sitt meddelande. Detta är en väldigt stark profilfråga inte minst för det italienska ordförandeskapet. Det är en falsk B-punkt, men GAC väntas anta rådsslutsatser, troligen utan någon större diskussion.

Man kan säga att den nya region som nu är uppe följer mycket av pilotprojekten vi tidigare har haft i både Donauregionen och förstås det vi

känner mest, nämligen Östersjöregionen. Jag vill betona att det är samma grundprinciper som gäller. Det ska inte vara några ytterligare EU-medel som öronmärks till det, det ska inte byggas upp några nya formella EU-strukturer, och det ska inte vara ny lagstiftning. Det är viktigt att hålla fast vid de principerna så att man inte bygger nya strukturer på den fronten.

Det är fyra huvudprioriteringar som ligger till grund för detta. En är maritim tillväxt, vilket länderna i Sydeuropa driver passionerat, och det är transport och energi samt miljö och hållbar turism. Det jag tycker är spännande med strategin är att den framför allt ska främja integrationen av länderna kring västra Balkan. Det är alltså många länder som ännu inte är medlemmar av Europeiska unionen som får en bra chans att utveckla sitt samarbete med EU.

Strategin omfattar fyra av de nuvarande medlemsstaterna – Grekland, Italien, Slovenien och Kroatien – samt fyra länder utanför EU, nämligen Montenegro, Albanien, Bosnien-Hercegovina och Serbien.

Vi tycker från regeringens sida att det är bra att man får detta på plats.

Anf. 10 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr ordförande! Jag har en fundering kring avslutningen av det här med integrationen av länderna på västra Balkan. Tittar man på kartan fattas det ett land. Jag vet inte om jag har läst det dåligt, men jag noterar ingen hänvisning till det någonstans i dokumenten. Men det kan vara för att jag har missat något när jag har läst.

Jag skulle först och främst vilja få information om hur Sverige agerar med anledning av det.

Anf. 11 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Som vi har nämnt tidigare har vi svårt att se nyttan av regionstrategierna utanför EU. Vi tycker att EU rimligen inte borde behöva lägga sig i hur länderna samarbetar inom ramen för en strategi som inte påverkar EU. Vi tycker fortsatt att regeringen inte ska rösta för den här typen av rådsslutsatser, även om det i det nuvarande fallet inte handlar om lagstiftning.

Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Vad gäller den första frågan, från Patrik Björck, vill jag bara betona att det är öppet för förändringar och att fler länder kan delta på olika sätt. Jag vet inte specifikt varför något land är exkluderat på den fronten, men det finns såklart möjlighet att vara med i olika projekt. Om vi tittar på den strategi vi har runt Östersjön kan vi se att åtta av nio länder kring Östersjön är medlemmar i Europeiska unionen; det nionde landet – Ryssland – deltar i vissa samarbeten.

Jag kan dock inte svara exakt på frågan varför något land är exkluderat. Jag vet inte om någon av mina medarbetare från enheten kan göra det. Jag vet faktiskt inte svaret.

Anf. 13 PYRY NIEMI (S):

Jag vill bara ha ett förtydligande av begreppet ”maritim tillväxt”. Vad innebär det i sammanhanget? Är det att försvara något slags biologisk mångfald, eller ska det bli fler kustskeppare som åker omkring? Vad är det? Det är ett ganska omfattande och vidlyftigt – eller i alla fall brett – begrepp.

Anf. 14 PATRIK BJÖRCK (S):

Det är Makedonien jag syftar på. Tittar man på Donausamarbetet finns ju Serbien med, och det är ganska logiskt eftersom floden flyter genom landet. Serbien är också med i Adriatiska samarbetet, vilket inte är lika hundra procentigt logiskt då Serbien väl såvitt jag känner till inte har någon kust mot Adriatiska havet – om det inte har skett några förflyttningar av gränserna där under de senaste dagarna.

Oavsett vilket är det dock lika logiskt eller ologiskt, kan jag tänka mig, att Makedonien är med. Med tanke på den historia som finns och det faktum att Grekland ofta har en, vad ska jag säga, inte så välvillig inställning till sin granne – av en mängd olika historiska skäl – tycker jag ändå att det är anmärkningsvärt att det inte ens noteras någonstans att Makedonien inte finns med.

Finns det ingen förklaring till det skulle man väl åtminstone kunna fundera över varför, peka på det som lite anmärkningsvärt och kanske se om man kan öppna upp för Makedonien att komma med – om det nu inte finns någon anledning till att de inte är med.

Anf. 15 JENS HOLM (V):

I anslutning till detta skulle jag vilja fråga ifall statsrådet känner till om Makedonien har ansökt om att få vara med.

Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag ber att få lämna över frågan till Sofia Wennerstrand, som jobbar specifikt med de regionala strategierna.

Anf. 17 Departementssekreterare SOFIA WENNERSTRAND:

När det gäller Makedonien känner vi till att de har visat intresse för att delta i strategin. Vi är positiva till alla former av regionalt samarbete, och eftersom Sverige inte är en delaktig part i denna strategi har vi inte haft synpunkter på exakt vilka som ska delta eller inte. Det är dock viktigt för oss att man i slutsatserna har en paragraf som öppnar för utveckling framöver och för samarbete även med icke deltagande parter.

För den här regionen har det varit viktigt att de som har varit med från början och utvecklat strategin nu lanserar den. Det har varit en diskussion om att öppna för framtida medlemsländer att delta. Det tycker vi är positivt. Man ska ha den flexibiliteten och öppenheten. I projekt är det, som ministern påpekade, vanligt förekommande – även i EU:s Östersjöstrategi – att man drar in icke deltagande parter. Det är viktigt för att vi ska nå våra mål, och så kommer det att vara även för den här strategin.

När det gäller maritim tillväxt och blue growth, vilket är ett vanligt förekommande men fortfarande ganska nytt begrepp, handlar det om att

skapa innovativ tillväxt inom verksamheter med kopplingar till havet. När det gäller den här strategin har man identifierat tre olika ämnesområden. Det är blå teknik, fiske och vattenbruk samt förvaltningstjänster inom relevant verksamhet. Ett exempel på det är att man verkar för att anta fleråriga fiskeförvaltningsplaner som ska genomföras i regionen.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Jag uppfattade att Sverigedemokraterna anmälde avvikande mening. Är det korrekt, Johnny Skalin? Ja.

Vi lämnar punkt 7 och går vidare till punkt 8, Övriga frågor, första mötet i gruppen Ordförandeskapets vänner om ett bättre fungerande EU. Det är en informationspunkt.

Anf. 19 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Här ska ordförandeskapet informera om första mötet som ägde rum i går i en ny arbetsgrupp om EU:s funktionssätt. Gruppen ska arbeta under hösten och rapportera till allmänna rådet, GAC, i december. Då blir det bättre tillfälle att diskutera underlaget. Det man ska ta upp i gruppen är att göra EU mer effektivt, hur förtroendet för Europeiska unionen kan stärkas och hur slutsatserna från Europeiska rådet kan genomföras bättre och kanske också följas upp i större utsträckning än tidigare.

Vad innebär det konkret? Det handlar om det som vi har diskuterat mycket i den här gruppen. Det handlar om hur de nationella parlamentens roll kan stärkas. Det handlar om rådets arbetsmetoder. Det handlar om det man kallar för interinstitutionellt samarbete men också om att genomföra den strategiska agendan man kom överens om i juni månad.

Jag är stolt och glad över att efter ett mycket aktivt svenskt arbete har vi fått in bättre skrivningar. Det handlar om att öppenheten har fått en mycket tydligare plats än i ursprungsdokumentet.

Jag vill avslutningsvis betona att diskussionen ska föras inom ramen för det nuvarande fördraget. Det är inga konstigheter. Lagt kort ligger; det gäller inom det vi har byggt upp.

Anf. 20 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Vilka länder eller personer ska ingå i den gruppen? Är det alla EU:s medlemsländer, en från varje land, eller är det någon specifik grupp?

Anf. 21 JENS HOLM (V):

Jag undrar vad det syftar på, vad det ska leda till. När kan vi se några konkreta förbättringar? Jag tänker särskilt på öppenhetsfrågan som jag tycker är extremt viktig. Vilket slags öppenhet är det? Var kan vi se mer av transparens?

Anf. 22 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det är givetvis så att alla medlemsstater är med och bidrar med sina synpunkter. En del är mer aktiva än andra, men det är

naturligtvis helt komplett. Det kommer att bli en större diskussion i december då man vet mer hur det kommer att fortlöpa.

Jag vill verkligen betona när det gäller öppenhetsfrågorna att vi där just nu har en ganska stor uppförsbacke. Det handlar inte bara om ärenden som är uppe i EU-domstolen, där Sverige ofta är ensamt i en allians med Finland. Det handlar också om att fortsätta att pressa på EU-kommissionen om större öppenhet kring dokumenten och se till att den kampen fortsätter. Det är ganska tufft just nu på flera håll.

Jag tror att vi i december har en större bottenplatta kring detta. Det är viktigt att Sverige är en aktiv röst. Det har vi varit, och jag hoppas att vi fortsätter att vara det.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten. Vi tackar statsrådet med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag. Det kan vara sista gången. Tack och en trevlig helg!

2013/14:56
26 september

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 5 JOHNNY SKALIN (SD)	2
Anf. 6 BÖRJE VESTLUND (S)	3
Anf. 7 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 10 PATRIK BJÖRCK (S)	4
Anf. 11 JOHNNY SKALIN (SD)	4
Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 13 PYRY NIEMI (S)	4
Anf. 14 PATRIK BJÖRCK (S)	5
Anf. 15 JENS HOLM (V)	5
Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 17 Departementssekreterare SOFIA WENNERSTRAND	5
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 19 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	6
Anf. 20 Andre vice talman ULF HOLM (MP)	6
Anf. 21 JENS HOLM (V)	6
Anf. 22 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	7